

havns Amts 4de Valgkreds har vistnok udtalt sig langt mere vidtgaende, end han egentlig tænker sig og vilde — den Stat, der i Nutiden og lige over for Folketretten vilde træde op med en saa almindelig Sætning som den, at fremmede ikke have noget Krav paa Retsbeskyttelse inden for Landets Grænser. So, det har den fremmede netop, det er den første folkeretlige Sætning, at de have samme Krav som Landets egne Undersaatter. Naar det ikke er blevet gennemført paa dette Omraade ved en almindelig Regel, men afhænger stadig af Konventioner, afhænger dette af dette Forholds senere Udvikling, og en Udvikling, efterhaanden som det praktiske Livs Forhold have medført den og ad de Tilfældighedernes Veje, som under en saadan Tingenes Gang saa let kommer frem. Hele Spørgsmaalet er først opstaaet i Nutiden efter Bogtrykkerkunsten, og hele Udviklingen er gaaet gennem Privilegier og Patenter o. s. v., indtil man i Løbet af det sidste Hundrede Aar har set, at det her ikke gælder om Privilegier og slikt, men om en almindelig, naturlig Ret, som da ogsaa fra det Øjeblik nødvendig maa tilkomme lige saa godt fremmede Undersaatter som vore egne. Naar der er Spørgsmaal om Gaver, Anerkendelser o. s. v. paa Finansloven, saa er det klart, at det har ingen fremmed Krav paa, men saa snart der spørges om Ret og Rettigheder, saa er den almindelige internationale Regel den, at fremmede bør have lige saa fuldt Krav herpaa som indenlandske, og derfor er det en særlig mislig Sag paa dette Omraade at stille sig afvigende fra alle andre Stater, som høre til det samme Civilisationsomraade.

Det er altsaa den første Grund og den første Betragtning, som jeg maa lægge Vægt paa, naar der er Spørgsmaal, om vi ved Bestemmelser som de nu foreslaaede skulle gøre det muligt at træde ind i den almindelige europæiske Betragtning, den: at det her gælder en Ret, som vi ikke alene ikke påsende, men ikke med noget Skin af Besøjeelse kunne nægte fremmede Forfattere, naar de sætte Pris derpaa; og de fremmede Stater sætte Pris derpaa, siden de gøre det til Betingelse for overhovedet at afslutte Konventionen. Og de sætte naturligvis lige over for et lille Land som vort Pris paa det særlig for Princippets Skyld, thi fra vort Land ville fremmede maasse mange Gange kun saa en ringe Betaling, og jeg tror derfor heller ikke, det vil føre til nogen overordentlig Jordhvelse af Bogmarkedet. Frankrig f. Eks., hvis Litteratur vel er mest international for Tiden, har gentagne Gange, og paa en meget skarp Maade, i de For-

handlinger, som have fundet Sted om Berner-Unionen, hævdet, at det er Princippet, det gælder om — ikke det ringe Udbytte, der i mange Tilfælde vil blive Følgen; og fordi det er Princippet, lægges der ogsaa Vægt paa, at de mindre Stater, hvis Udgifter ikke ville blive store, og af hvilke Indtægterne derfor heller ikke kunne forudsættes at ville blive store, ogsaa godkende dette Princip. Dernæst mener jeg, at det ogsaa har en særlig stor Betydning for vore egne Forfattere, at vi aabne os en Mulighed for at træde ind i saadanne Konventioner med fremmede Stater. For det første ganske vist for vore egne Forfattere, naar deres Arbejder overvættas, og det sker jo i stort Omfang, navnlig — som det er opløst — netop med Hensyn til videnskabelige og tekniske Arbejder. Det er ganske vist noget harmeligt og irriterende, naar en dansk Videnskabsmands Arbejder, f. Eks. paa Skolebogs-Omraadet, vandrer over den hele Verden — og det er ikke blot Madvigs Bøger, men ogsaa mange, mange andre, ogsaa i Nutiden, der blive oversatte paa alle mulige fremmede Sprog — uden at et Menneffe spørger Forfatteren om Tilladelse, endfige giver ham Benge derfor. Det er en saadan retsløs Stilling, som jeg mener, man skylder vore Forfattere snarest muligt at komme ud af. Det har ogsaa Betydning for Forfatternes og Kunstnernes Marked her hjemme — det gælder ganske særlig, tror jeg, for Kunstnernes Bedkommende. Der turde ikke være noget Omraade, hvor der gives saa lave Bud paa Arbejder, eller der hedes saa lav en Betaling derfor, som de Illustrationer, der søge til videre Omraader, til de bredere Lag af Befolkningen — og hvorfor? Fordi man kan plyndre gratis fremmede illustrerede Blade, og derfor ikke behøver at betale vore egne Illustrationer, eller i alt Fald giver man dem en Betaling, der er under det Niveau, som burde kunne hedes. Endelig mener jeg, det har særlig Betydning — saaledes som det er udviklet nærmere af det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (H. Holm), og hvad jeg derfor ikke behøver at dvæle nærmere ved — for vor Forlagsvirksomhed, og derfor forekommer det mig at være saa afgørende for os, at Norge har gjort sig det muligt at tiltræde Berner-Unionen og — for saa vidt det ikke maatte ske — har gjort sig det muligt at indtræde i specielle Konventioner. Det forholder sig med Hensyn til det faktisk rigtig, saaledes som det er udtalt, at Stortinget har udtalt — som Forudsætning for at tiltræde Berner-Unionen — ikke at Danmark gaar i Spidsen — men at Danmark ogsaa gør det. Om dette